

des palaearktischen Gebietes. Faune des l'Ussr, Oiseaux, Vol. I, N:o 2. — STEINBACHER, F., 1927, Die Verbreitungsgebiete einiger europäischen Vogelarten als Ergebnis der geschichtlichen Entwicklung. Journ. Orn. 75: 535—567. — WAGNER, A., 1940, Klimaänderungen und Klimaschwankungen. Braunschweig. — ÅNGSTRÖM, A., 1939, Temperaturklimatets ändring i nuvarande tid. Ymer 1939, p. 62—76.

Porzana parva (Scop.) Suomessa.

OLAVI LEIVO.

Kesän 1941 alussa oleskeli Helsingin pitäjän Vanhankaupunginlahden pohjukan ruo'ikoissa otsakkeessa mainittu lintulaji. 27.—28. V. välisenä yönä lahden pohjukan rantoja kiertäessäni kuulin ensimmäisen kerran erään lahdenpoukaman suusta ruo'ikon ulkoreunasta outoa yksitoikkoisen „räökkämäistä“ ääntelyä. Paikalle osuessani puolenyön aikaan äänteli lintu ahkerasti klo 0,30 asti, jolloin linnun pitäessä pitemmän tauon poistuinkin paikalta. Äänen ja myöhemmin toteamani kaislaräökkää muistuttavan käyttäytymisen perusteella määräytyi tapaamani ääntelijä pikkuräökkäksi, *Porzana parva* (Scop.).

Myöhemmin tapasin linnun vielä kolme kertaa Vanhankaupunginlahdessa käydessäni. 31. V.—1. VI. välisenä yönä löysin pikkuräökän puolenyön maissa uuteen paikkaan siirtyneenä. Lintu äänteli ahkerasti klo 1 asti, jolloin se vaikenikin ainakin pitemmäksi aikaa. 8. VI. äänteli lintu lyhyeen Lammassaaren pohjoispuolella tiheässä ruo'ikossa klo 5 aikoihin. 11. VI. olin lintua kuuntelemassa yhdessä toht. Olavi Kalelan kanssa. Ääntelyä kuulumme klo 23,30—24 välisenä aikana Lammassaaren luoteispuolelta ruo'ikosta. 15. VI. olin heti puolenyön jälkeen ja toistamiseen aamuyöstä linnun viimekertaisen oleskelupaikan lähetyvillä, mutta lintua en enää tavannut. Joko se siis oli hävinnyt lahdesta tai sitten siirtynyt paikkaan, josta sen ääntely ei korviini kantautunut (vasta aamulla kiersin lahden pohjukan kokonaisuudessaan). Myöhemmin kesäkuussa en Helsingistä muualle jouduttuani voinut käydä lintua etsimässä.

Linnun ääntelyä en sen „yksinkertaisuudesta“ huolimatta saanut merkityksi mieleisekseni. Ääntely on yksitoikkoisen „räökkämäinen“, ja merkitsin sen: dik dik dik . . . . . Elävämmin muistuu lin-

nun ääni mieleeni, kun en lausu, vaan kielellä suulakea vastaan suljetusti ja mahdollisimman terävästi napsautan tuon merkintäni mukaisesti. Tahdiltaan on ääntely harvahkoa (ehkä n. 15 äännähdystä/10 sek.) kuitenkin niin, että tahti voi lyhyeksi ajaksi hieman kiihtyä, sitten taasen ennalleen palautuakseen. Sydänyön aikaan äänteli lintu ahkerasti ääntelyn kestäessä lyhyemmän tai pitemmän tauon jälkeen useita minuuttejakin yhteen menoon, sen sijaan aamuyöllä kuului ääntelyä lyhyempään kerrallaan. Voimakkuudeltaan on ääni paljon heikompi kuin kaisla- ja ruisrääkän ääntely. — Saksalaisissa käsikirjoissa on lajin ääni merkitty: kik kik kik . . . . .

NAUMANNIN ja HARTERTIN mukaan pesii pikkurääkkä Euroopan mantereen koko keski- ja eteläosissa, idässä Aasian puolelle Persiaan ja Turkestaniaan asti. Euroopan länsiosissa on laji harvinaisempi tai ainakin harvemmin huomattu (esim. Itä- ja Länsi-Preussi). Lajin levinneisyysalueen raja pohjoiseen ulottuu Venäjällä n. 59° tienoilla, lännempänä Itämerenmaissa on laji harvinainen pesien kuitenkin HÄRMSIN mukaan (Eesti linnustik, 1927) harvinaisena Eestissäkin Maatsalunlahden ympäristössä, Saarenmaalla ja Emajoen tienoilla. Tanskassa lienee laji tavattu vain kerran, Norjassa ei lainkaan, mutta Ruotsissa sen sijaan on kerran löydetty pesä, minkä lisäksi lajin esiintymisestä maassa on ainakin pari vanhempaa tietoa. — Suomessa ei pikkurääkkää ole aiemmin tavattu, mutta lajin levinneisyyttä ajatellen ei yksinäisen linnun tilapäinen vierailu etelärannikkollamme tunnu lainkaan odottamattomalta — päinvastoin on paikallaan pitää pikkurääkkä muistissa vastaisen varaltakin.

Zusammenfassung¹⁾: *Porzana parva* (Scop.) zum ersten Mal in Finnland angetroffen. In der Zeit 27. V.—11. VI. 1941 wurde ein Vogel in dem vogelreichen Meerbusen bei Viik unweit Helsinki beobachtet, wo er nachts den charakteristischen Ruf ertönen liess, nach dem die Art identifiziert wurde.

¹⁾ Von der Redaktion.